

Segeltorpsskolan 1926. Public domain.

Samhällskunskap och historia · Åk 8 till gymnasiet · Cirka 60 minuter

Att peka ut lärare

Efter valet 2026 bad ett parti allmänheten att mejla in namn på lärare. Vad betyder det för en demokrati, och vad kan historien lära oss?

Lektionens fråga

Var går gränsen mellan att granska lärare och att registrera dem?

Steg 1 · Ta ställning · Enskilt, 5 min

”Det är okej att samla in namn på lärare som har sagt något kritiskt om ett parti.”

Skriv **F** (före) i den ruta som stämmer för dig just nu. I steg 7 skriver du **E** (efter) på samma skala. Du behöver inte berätta för någon var du satt ditt F.

1

2

3

4

5

1 Håller inte alls med

5 Håller helt med

Namn

Klass

Mitt bildkort, nr

Min hemgrupp

1 Ta ställning

2 Möt källan

3 Begrepp

4 Expertgrupp

5 Hemgrupp

6 Knyt ihop

7 Ditt svar

Steg 4

Bli expert på ett fall

Du får ett bildkort. Om en stund är du den enda i din nya grupp som kan fallet.

Expertgrupp
12 min

Expertgruppens uppdrag

Lär er ert fall så bra att ni kan berätta det för andra.

- 1 **Läs** bildkortet högt tillsammans.
- 2 **Svara** på frågorna A till D. Skriv i ert falls rad i fallmatrisen, s. 3 och 4.
- 3 **Diskutera** frågan längst ned på bildkortet.
- 4 **Skriv** ditt minutmanus här nedanför.

Frågorna A till D

A

Vem pekades ut eller registrerades?

B

Vem samlade uppgifterna, och hur?

C

Vilka blev följderna?

D

Vad satte stopp för det?

Mitt minutmanus

Skriv vidare från de grå orden. Läs sedan högt för dig själv en gång. Det ska ta ungefär en minut.

Mitt fall handlar om ...

Där pekades ...

Det var ...

Det ledde till att ...

Det tog slut när ...

Det liknar Perstorp genom att ...

4a

Expertgrupp

Steg 4 och 5

Fallmatrisen

Sex fall, samma fyra frågor. Fall 1 till 3 här, fall 4 till 6 på nästa sida.

Expert- och hemgrupp

Så fyller du i

En rad per fall, en fråga per kolumn.

1 I **steg 4: skriv** ert eget falls rad tillsammans med expertgruppen.

2 I **steg 5: fyll i** de andra raderna medan experterna i hemgruppen berättar.

A Vem pekades ut eller registrerades?

B Vem samlade uppgifterna, och hur?

C Vilka blev följderna?

D Vad satte stopp för det?

1
Tyskland
1933

2
USA
1949 till 1967

3
Kina
1966

4b

Expertgrupp

Steg 4 och 5 · fortsättning

Fallmatrisen

Fall 4 till 6.

Expert- och hemgrupp

Så fyller du i

En rad per fall, en fråga per kolumn.

1 I **steg 4: skriv** ert eget falls rad tillsammans med expertgruppen.

2 I **steg 5: fyll i** de andra raderna medan experterna i hemgruppen berättar.

A

Vem pekades ut eller registrerades?

B

Vem samlade uppgifterna, och hur?

C

Vilka blev följderna?

D

Vad satte stopp för det?

4

DDR, Östtyskland
1950 till 1989

5

Sverige
1945 till 1998

6

Tyskland
2018 till 2019

4b

Expertgrupp

Steg 6

Knyt ihop

Helklass
10 min

Läraren leder samtalet. Du antecknar det viktigaste.

Tre frågor till hela klassen

Vad har fallen gemensamt, och vad kan stoppa dem?

Lyssna på samtalet. Anteckna under varje fråga det du vill komma ihåg till steg 7.

1 Likheter

Vad har alla sex fallen gemensamt?

2 Skillnader

Var hamnade Perstorp på skalan, och varför?

3 Skydd

Vad kan stoppa åsiktsregistrering i en demokrati i dag?

Steg 7

Ditt svar

Enskilt
8 min

Nu svarar du på lektionens fråga, med fallen som belägg.

Lektionens fråga

Var går gränsen mellan att granska lärare och att registrera dem?

Skriv vidare från de grå orden. Använd minst två av de historiska fallen och jämför med Perstorp.

1

Var går gränsen?

Svara på lektionens fråga.

Jag tycker att gränsen går vid ...

2

Ett historiskt fall

Ett av fallen, som belägg.

Ett exempel är fall ... där ...

3

Ett fall till

Minst två fall ska vara med.

Ett annat exempel är fall ... där ...

4

Perstorp

Vad är likt, och vad är olik?

Det som liknar Perstorp är ... Det som skiljer är ...

Ta ställning igen

Gå tillbaka till skalan på omslaget. Skriv **E** i den ruta som stämmer nu.

Därför står jag kvar, eller har flyttat mig

En lärdom jag tar med mig från lektionen
